

Verslag ALV Vereniging Markdal

15 september 2021, Leeuwerik in Galder

Opening

Voorzitter a.i. Hubert Koevoets heet iedereen welkom. Hubert is opvolger van Annemiek Jetten, die inmiddels plv burgemeester in ZH is. Hij heet ook de heren Post en Hordijk welkom. Beiden hebben gewerkt aan een onderzoek naar de Vereniging en Stichting Markdal dat de provincie heeft laten instellen.

Financiën

Jan Roovers presenteert het financieel verslag 2020. Het volledige rapport staat op de website (onder jaarverslag). O.a. € 4978,- is ontvangen via lidmaatschappen. Energie van de Markhoeve was een grote kostenpost. Hij wijst op de bedragen die nog met de stichting verrekend moeten worden.

Gevraagd wordt naar de post 'toekomstgesprekken'. Het gaat hier om individuele gesprekken met agrariërs, hoe zij hun toekomst zien in of nabij het Markdal. Wat kan de Vereniging Markdal voor hen betekenen en wat kunnen zij bijdragen aan een duurzaam en vitaal Markdal.

Toelichting over afgelopen jaar

Hubert gaat terug naar 2013 toen afspraken zijn gemaakt met de provincie. Deze overeenkomst tussen vereniging en provincie liep tot 2018. De herontwikkeling van de Markhoeve was daar een onderdeel van. De provincie wilde graag een andere functie voor deze vrijstaande agrarische bebouwing. In kader van het 'Perspectief voor Strijbeek' heeft Stichting Markdal deze uitdaging opgepakt.

De oude stallen van de Markhoeve hergebruiken bleek geen optie. Uiteindelijk is met de provincie afgesproken om nieuwbouw te plegen. Na sloop van de gebouwen is (geleidelijk) ook al gestart met de bouw. Er is wel opdracht toe gegeven aan de aannemer, ondanks dat dit volgens de stichting niet rechtmatig is gebeurd (naam stichting staat er wel onder). De Stichting Markdal had een subsidieverzoek liggen bij de provincie, die mondeling wel toegekend maar nog niet verleend was. Alles bij elkaar werd het een diffuus verhaal. De stichting werd door de aannemer aangeslagen voor een aantal miljoenen. Het verhaal liep vast.

Daarnaast duurde het proces van de herinrichting van het Markdal veel langer dan gedacht, o.a. door procedures en bezwaarschriften. Ook werd de aanpak in het Markdal steeds breder. Kosten werden hoger dan vooraf ingeschat. In de overeenkomst zat ook geld voor aankopen van grond. En die grond is niet goedkoper geworden. Dus ontstonden er budgetoverschrijdingen.

In december 2019 kregen we te maken met een coalitiewisseling van Gedeputeerde Staten. Gedeputeerden, waar jaren mee gewerkt was, verdwenen. De nieuwe bestuurders keken zeer kritisch naar de ontstane financiële situatie van de stichting. Het nieuwe college van GS had weinig oog voor het belang van het burgerinitiatief Markdal.

Uit het onderzoek, dat is uitgevoerd in opdracht van de provincie, bleek ten minste dat niemand zich verrijkt had. Maar is er niet altijd slim gehandeld door verschillende partijen.

GS besloot 13 juli 2021 dat de natuurontwikkeling in het Markdal door moet gaan. De provincie heeft het beheer, dus de zeggenschap, van de Stichting Markdal naar zich toegetrokken en additionele gelden vrijgemaakt. De aannemer zal betaald worden. GS hebben aangegeven dat het gewenst is dat de vereniging doorgaat. Momenteel is er weer een nieuw college van Gedeputeerde Staten. Het is afwachten hoe zij met de gegeven situatie omgaat.

Discussie

Piet van Riel: vindt het wat tekort door de bocht. Hij betreurt het geklungel van de projectleider die de opdracht gegeven heeft. De provincie had er bij de Markhoeve bovenop moeten zitten. Hubert geeft toe dat het onduidelijk is of diegene die de opdracht gegeven heeft, wel bevoegd was.

Ben Otten: er is toch ook een bestuurder bij betrokken geweest?
Hubert geeft toe dat de communicatie beter had moeten zijn. Bestuurders zijn er pas later van op de hoogte gebracht dat er een overeenkomst met de aannemer lag. Volgens de statuten hadden twee bestuursleden moeten tekenen. Er is nu door geen enkel bestuurslid getekend. Hubert is blij dat er nu een oplossing is.

Job van Exsel snapt niet dat de aannemer toch is gaan bouwen zonder een voorschot. De aannemer zou ook bij zichzelf te rade moeten gaan. Hij ging door terwijl er niets betaald werd. Aannemer had schade kunnen beperken door te stoppen met bouwen.

Hubert: de provincie heeft in ieder geval geen opdracht gegeven. Er komt een overeenkomst tussen de provincie en de aannemer. De aannemer maakt nu gebruik van zijn retentierecht. Vandaar dat het hek nog steeds om de nieuwbouw van de Markhoeve heen staat.

Frans Post van de provincie NB: de provincie heeft het perceel teruggekocht. We zitten nu in de laatste fase van afronding. We zullen het in ieder geval nog een jaar behouden. We gaan het geschikt maken voor huurders en gaan het dan afstoten. De hekken zullen voorlopig niet verdwijnen gelet op o.a. de veiligheid. Het terrein om de Markhoeve moet nog geschikt worden gemaakt.

Aad van Diemen (IVN): er zijn door de provincie consequenties verbonden aan het geheel. Hij vraagt of de Vereniging Markdal nu de regie is kwijtgeraakt. Hij vraagt wat nu de rol van de vereniging wordt.

Hubert: het heeft duidelijk impact. De controle op de stichting wordt overgenomen door de provincie. Die bezit de gronden en het onroerend goed. De vereniging heeft daarmee de regie over die gronden opgegeven. Die gronden zijn opgenomen in het natuurnetwerk Brabant. Wat is nu de rol die de vereniging voor zich ziet? Daar gaan we het na de pauze over hebben.

Het voelt anders. We hadden controle op die grond. Maar die controle was ook beperkt. Verkoop van die gronden had ook via aanbesteding moeten plaatsvinden. De stichting had die gronden niet kunnen behouden. Wat de provincie betreft gaat de vereniging door. De vereniging is de spreekbuis voor de mensen in het gebied.

Voor de stichting gaat het in de eerste plaats om de 100 ha die in het Bidboek van 2013 ontwikkeld is. Als vereniging en stichting is er een fors bedrag van de provincie ontvangen. Daar konden we wat mee bereiken. En dat is gebeurd. Maar er ligt nog meer grond beschikbaar om ook ontwikkeld te worden.

Hein Hilhorst: de provincie had een keuze. Vindt dat er een fantastisch resultaat is geleverd. Maar waarom heeft provincie niet de keuze gemaakt om de dynamiek in het gebied te koesteren in plaats van 'over te nemen'?

Frans Post: het provinciaal bestuur heeft er toch anders over geoordeeld. De Stichting Markdal is technisch failliet. Er is meer uitgegeven aan proceskosten. De vereniging kan niet meer garanderen dat het waterschap de uitvoering kan realiseren. De politiek heeft gezegd: doorgaan met natuurontwikkeling. Maar de bedrijfsvoering van de stichting is niet goed, die bedrijfsvoering halen we terug. Na het Bidbook van 2013 (totaal drie in Brabant) is het GOB (Groen Ontwikkelbedrijf Brabant) opgericht. Die doet professioneel de bedrijfsvoering. Het GOB zal de uitvoering verder oppakken.

Subsidie voor grondaankopen dekt niet alle kosten. De stichting had ook eigen middelen willen verwerven om het tekort te dekken.

Ben van der Veer: wie wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van de bestemmingsplannen. En wie gaat dat betalen?

Hubert: gemeente Alphen Chaam is verantwoordelijk voor het bestemmingsplan in het zuidelijke deel. A.s. maandag dient de beroepszaak bij de Raad van State over het bestemmingsplan. Er staat vast wie e.e.a. gaat realiseren. Waterschap en gemeenten zijn partners in de ROK (realisatieovereenkomst). Marcel van Miert bij de zitting van de Raad van State aanwezig.

Leen Rozendaal vraagt of het onderzoeksverslag openbaar is.

Hubert: het verslag maakt onderdeel uit van de stukken van de provincie.

Frans Post: het staat op de site van de provincie.

Na de pauze

Dorine Brinkhof als AB-lid treedt op als voorzitter. Ze stelt dat het zal gaan om de toekomst van de vereniging, de relatie vereniging en stichting. Eerst zullen enkele mensen een pitch houden over hun betrokkenheid bij het Markdal.

Nellie Raedts is erg betrokken bij het Markdal. Ze maakt al vanaf het begin deel uit van het Algemeen Beraad. Ze vindt het belangrijk dat mensen uit de regio betrokken zijn bij de verandering van het gebied. "Dat moeten we doorzetten". Ze is er van overtuigd dat een mooie natuur en vitale landbouw goed kunnen samengaan. "Sommige agrarische bedrijven zijn moeilijk te combineren met natuur. Ideeën ontwikkelen kan je het beste doen met betrokkenen. Samen optrekken. De manier waarop we werken, van binnenuit, is waardevol. Het zou jammer zijn als dat verloren gaat. Overheden mogen kaders stellen. Maar geef ons ruimte om aan de slag te gaan. Nellie pleit voor overheidsparticipatie en geen burgerparticipatie. De zaal geeft een applaus voor haar betoog.

Chanan Hornstra, bestuurslid van de vereniging en stichting vertelt waarom hij actief is geweest, welke successen de vereniging behaald heeft en geeft aan dat hij nu graag het stokje wil overdragen. Hij is al negen jaar betrokken. We lopen tegen grenzen aan in deze wereld, hoe we met onze aarde omgaan. Zag een kans om door zijn actieve inzet in het Markdal, bij te dragen aan verduurzaming van de eigen leefomgeving. Ziet het belang ervan. Ook zijn kinderen moeten nog verder in deze wereld. Waterlichamen ziet hij als anders van leven. Als je daar dynamiek aan kan

toevoegen, krijg je meer biodiversiteit. Het hele Markdal heeft veel potenties voor de natuur. Met kwelwerking. Kansen voor orchideeën. Menselijk handelen in overeenstemming brengen met de natuur. Het gaat over meer dan alleen rivierherstel. Refereert aan 'Wortels in Breda': "Hoe mooi is dit initiatief".

Vereniging Markdal is de grote verbinder in het hele gebied. Markhoeve moest een plek van verbinding vormen. Hij wil een positieve benadering voorop stellen, niet alleen naar getallen kijken.

De zaal geeft een applaus voor zijn betoog.

Joost de Jong vertelt dat hij nooit aan het bestuur van de vereniging of stichting heeft deelgenomen. Wel maakt hij periodiek de nieuwsbrief en maakt hij deel uit van het Algemeen Beraad. Hij vindt het belangrijk dat de vereniging doorgaat. Daarbij zijn verschillende rollen denkbaar. Wil de vereniging een verbinder zijn of een netwerkorganisatie of een overlegplatform? In het overleg van het Algemeen Beraad met het Bestuur is afgesproken dat er een werkgroep, een Transitieteam, gevormd zal worden die zich de komende maanden zal beraden over de toekomst. Ook zal die groep op zoek gaan naar een nieuwe voorzitter. Het zou dan mooi zijn als we in december weer een ALV hebben waarbij de leden zich kunnen uitspreken over de hernieuwde aanpak van de vereniging en het nieuwe bestuur.

Hij vraagt of er belangstellenden zijn die willen meedenken met die werkgroep en of zij zich na de vergadering willen melden. Joost bedankt de bestuursleden voor al het werk wat ze gedaan hebben. Hubert in het bijzonder omdat hij de problemen met de provincie heeft opgelost.

De zaal geeft een applaus voor zijn betoog.

Dorien vraagt naar reacties uit de zaal, maar die blijven uit.

Van VO (voorlopig ontwerp) naar DO (Definitief ontwerp)

Marcel van Miert vertelt over de stand van zaken van de planvorming. Hij toont via een kaart de grondposities van de Stichting Markdal. Hij vertelt over de enorme zware en langdurige procedures die doorlopen zijn (bestemmingsplannen, bezwaarschriften, MER, Traject van Meerwaarde, VO naar DO en dan komt nog de Waterwet). De kaarten zijn op <https://verenigingmarkdal.nl/> te bekijken.

Het waterschap maakt een inrichtingsplan. Daar kan ook bezwaar tegen gemaakt worden. In bestemmingsplan staat dat er een fietspad / wandelpad aangelegd wordt, met een bepaalde breedte. Uiteindelijke keuze is ook afhankelijk van de kosten en beschikbaar gestelde middelen.

Rondvraag

- Ben van der Veer had verwacht dat er meer gepraat zou worden over de toekomst van de vereniging. Dorine beaamt dit en memoreert dat het gewenst is dat een breed samengestelde groep een voorstel maakt voor een volgende ALV, waarschijnlijk in december 2021.
- Joop van Riet refereert nog even aan het jaar 2010, toen de provincie het zo'n moeilijk dossier vond dat het in 2030 weer opgepakt zou worden. Joop vindt de vereniging de geestelijke vader van dit proces, met de meeste kennis en ervaring. Hij pleit voor een goede verbinding met de natuurverenigingen. Hij ziet krampachtige reacties van terreinbeheerders als het gaat om recreatief

medegebruik. De vereniging zou daar een rol kunnen spelen richting die organisaties.

- René Kloeg wijst op het e-mail adres van de vereniging om alle suggesties voor de toekomst door te geven. Hij bedankt bestuursleden voor al het werk.

Hubert sluit de vergadering af.